

Opinnäytetyö (AMK)
Sosiaalian koulutusohjelma
Toiminnalliset menetelmät sosiaaalialalla
2012

Laura Hellevaara

TIETOA OMAISILLE

– ohjeita maahanmuuttajataustaisten asukkaiden
omaisille, Kurjenmäkikodit

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaalialan koulutusohjelma | Toiminnalliset menetelmät sosiaalialalla

Joulukuu 2012 | sivuja 45

Airi Ylinen ja Hanna Kivistö

Laura Hellevaara

TIETOA OMAISILLE

Tietoa maahanmuuttajataustaisten asukkaiden omaisille, Kurjenmäkikodit

Työskentelyni Kurjenmäkikodeissa on osoittanut tarpeen perehtyä ikääntyvien maahanmuuttaja-asukkaiden elämäntilanteisiin. Olen pohtinut eettisyyttä hoitotyössä ja ihmisen kohtaamisessa yleensä ja peilannut sitä nykyiseen laitoshoitoon sekä siihen, kuinka kiireen keskellä ihminen elämäntarinoineen unohtuu. Tällöin rutiineissa kunnioitus yksilöä kohtaan saattaa kadota.

Toiminnallisen opinnäytetyöni aihe on nostaa keskusteluun ikääntyvän maahanmuuttajan asema ympärivuorokautisessa hoidossa Turussa. Laadin kirjasen maahanmuuttajataustaisten asukkaiden omaisille Kurjenmäkikoteihin.

Olen halunnut herättää keskustelua aiheesta. Menetelmänä olen käyttänyt fokusryhmäkeskustelua ”Tietoa omaisille” -kirjasen laatimiseksi. Laitoksessa oleville maahanmuuttajataustaisten vanhusten omaisille suunnittelin omaisten illan. Työntekijöitä oli tarkoitus informoida osastokokouksessa. Tavoitteena on saada aihe keskusteluun ja sitä kautta osastonkäytännöt sujuvammiksi maahanmuuttajataustaisen pitkäaikaissairaanhoidon asiakkaan tulotilanteessa sekä hoidossa liittyvissä kysymyksissä.

ASIASANAT: maahanmuuttaja, paluumuuttaja, arvostava kohtaaminen, ympärivuorokautinen hoito, vanhus, ikääntyminen, omainen

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree programme of Social Services | Activating methods in Social Services

December 2012 | pages 45

Airi Ylinen ja Hanna Kivistö

Laura Hellevaara

INFORMATION FOR RELATIVES

Guide for immigrant residents relatives, Kurjenmäkikoti

My work at Kurjenmäkikoti nursing home has shown me that there is a need to understand aging immigrants different life situations. In this paper I've written about the ethics of working in a nursing home and the ethics of encounters between nurses and residents.

The theme of my thesis is to discuss the position of elderly immigrants in a round the clock care in nursing homes of Turku. I have also made a short guide to help the relatives of the residents to understand the basic rules, regulations and timetables of the nursing home.

As a method I used group discussions with experts of the nursing field and the relatives of the immigrants to help make the guide meet the needs of both the nursing home and the relatives. With my thesis I want to raise important questions about the way nurses and immigrant residents and their relatives encounter at nursing homes. I hope to make an impact to the nursing practices at the nursing homes.

KEYWORDS: immigrant, returning immigrants, appreciative encounters, round the clock care, elderly, aging, relative

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 TIETOPERUSTA	7
2.1 Kohtaaminen ja sopeutuminen	9
2.2 Iäkkäiden maahanmuuttajien kotoutuminen	10
3 ERILAISUUDEN KOHTAAMINEN ASIAKASTYÖSSÄ	11
3.1 Tulevaisuuden haasteita	12
3.2 Omaisten osallistuminen	13
3.3 Työntekijän suhtautuminen	14
3.4 Omankielinen palveluohjaus	15
3.5 Sosiaalityö ja palvelusuunnitelma	16
3.6 Eettisyys asiakastyössä	17
4 TOIMINTAYMPÄRISTÖ	19
5 ”TIETOA MAAHANMUUTTAJAVANHUSTEN OMAISILLE” – PROSESSIN KUVAUS	21
5.1 Aiheen valinta	21
5.2 Tutkimusmenetelmänä fokusryhmäkeskustelu	22
5.3 Ryhmätoiminta	23
5.4 Vertaistuki	24
5.5 Omaisten ilta	24
5.6 Tietoa omaisille -kirjasen käyttöönotto ja palaute	25
6 ARVIOINTI JA POHDINTA	27
LÄHTEET	29

LIITTEET

Liite 1. Pitkäaikaissairaanhoidon kaavio

Liite 2. Kutsu omaisten iltaan

Liite 3. Tietoa omaisille -opaskirjanen

Liite 4 Prosessin kuvaus

KUVAT

Kuva 1 ulkomaalaisten kansalaisten lukumäärä Suomessa 1990–2010

8

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössäni pyrin selvittämään mitä ympärivuorokautisessa hoidossa on luvattu paluu- ja maahanmuuttajille. Pohdin myös sitä kuinka paljon heillä on tietoa järjestelmästä ja palveluista sekä myös sitä kuinka yhteiskuntaa ja sen rakenteita huonosti tuntevat maahanmuuttajat saavat tiedon heille kuuluvista palveluista ja niiden luonteesta.

Opinnäytetyöni tutkimuskenttänä ovat vanhenevat maahanmuuttajat ja paluumuuttajat sekä heidän sijoittumisensa laitoshoidon. Pyrin mahdollisuuksien mukaan selvittämään omaisten huolia heidän selviytymisestään laitoksessa sekä työntekijöiden asenteita muuttuvaa asiakaskuntaa kohtaan.

Kati Pupita-Mattilan teos *Arvostava kohtaaminen* (2008) herätti ajatuksia siitä, miten eri kulttuureista tulevien vanhusten ja heidän omaistensa kohtaaminen on otettu huomioon Turun kaupungin vanhuspalveluissa ja ympärivuorokautisessa hoidossa. Hoitotyössä on perimmäisesti kysymys arvostavasta kohtaamisesta. Jollei ole yhteistä kieltä tai kulttuuria ja asiakastaan ei ymmärrä, voiko hänet kohdata arvostavasti?

Ehdotin Kurjenmäkikoti 1 yksikön esimiehelle, että voin opinnäytetyönäni perehtyä aiheeseen ja laatia oppaan maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden omaisille Turun kaupungin Kurjenmäkikotien käytännöistä. Yhdessä työntekijöiden ja omaisten kanssa koottu opas helpottaisi asukkaan ja hänen omaistensa sopeutumista laitoksen arkeen ja edesauttaisi arvostavaa kohtaamista työntekijöiden ja omaisten välillä.

Humanistinen ihmiskäsitykseni tukee mahdollisuutta onnistua opinnäytetyössäni. Usko ihmisen luovuuteen, hyvään tahtoon, kasvuun ja kehittymiseen auttavat uskomaan, että tekemiselläni on merkitystä. Haluan tehdä jotain ennakkoluulojen kitkemiseksi vanhuspalvelujärjestelmässä, jossa emme ole ottaneet monikulttuurista yhteiskuntaa ja kaikkea siihen liittyvää kylliksi huomioon.

2 TIETOPERUSTA

Suomalainen yhteiskunta tulee muuttamaan monikulttuurisemmaksi, kirjoitti Karmela Liebkind jo vuonna 1994 kirjassaan Maahanmuuttajat, kulttuurit ja kohtaaminen.

Monikulttuurisuus on ollut osa suomalaista yhteiskuntaa kauemmin kuin ehkä osataan ajatellakaan. Kulttuurin katsotaan olevan se maailmankuva joka periytyy menneisyydestä. Kulttuuri on kollektiivisen etnisen identiteetin voimavara, eikä tällä tarkoiteta sitä, ettei se voisi muuttua. Myöskään etnisten vähemmistöjen ei katsota olevan muuttumattomia. Etnisyyttä määritellään esimerkiksi siten, että useat etnisen ryhmän jäsenet samaistuvat ryhmäänsä, polveutuvat tai kuvittelevat polveutuvansa samoista kulttuurilähteistä ja osoittavat tiettyjä yhteisiä kulttuuripiirteitä. Kieli on tärkeä identiteetin symboli siinäkin tapauksessa, että kaikki etnisen ryhmän jäsenet eivät sitä enää hallitsisikaan. Uskonto on toinen hyvin tärkeä identiteetin määrittelijä. (Liebkind 1994, 21-23.)

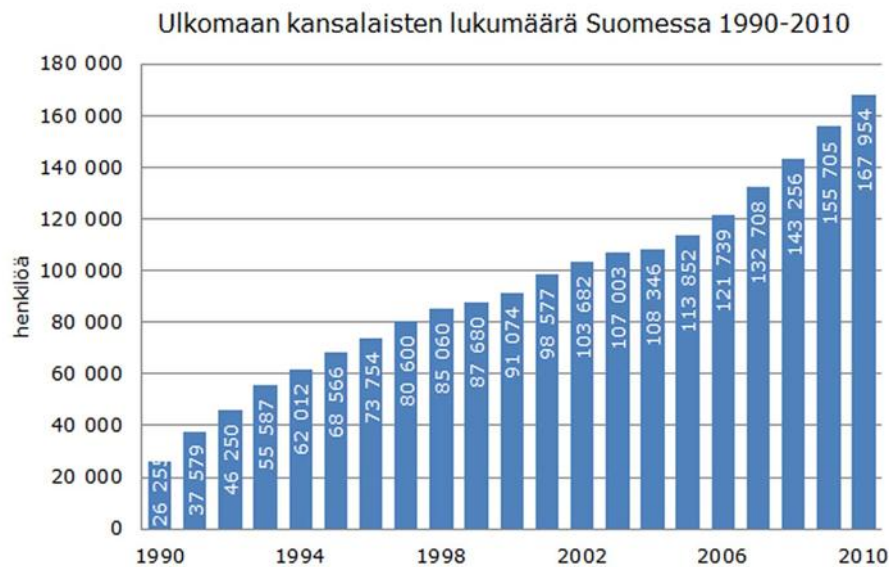
Marginalisoitumisessa eli syrjäytymisessä torjutaan oma kulttuuri, muttei samaistuta enemmistönkään kulttuuriin. Vaarana on, ettei tulla hyväksytyksi kummassakaan kulttuurissa ja syrjäydytään. (Forsander, Ekholm & Hautaniemi 2001, 38.)

Assimilaatiossa sulaudutaan valtakulttuuriin, jolloin oma kulttuuri hylätään ja enemmistökulttuuri hyväksytään tilalle. Tämä altistaa sopeutumisvaikeuksille ja aiheuttaa ristiriitoja usein varsinkin nuorilla, joiden kyky olla vuorovaikutuksissa oman kulttuurinsa edustajiin vaikeutuu. Separatio tarkoittaa eristäytymistä. Vähemmistö korostaa omaa kulttuuriaan ja vetäytyy kanssakäymisestä valtaväestön kanssa. Sopeutuminen ja osallistuminen laajempaan yhteiskuntaan vaikeutuvat. (Liebkind 1994, 26.)

Integraation eli yhdentymisen uskotaan olevan ihmiselle psykologisesti paras tapa suhtautua. Sitä voidaan pitää sopeutumisen ihannemuotona. Se on mahdollista silloin, kun vähemmistöryhmä saa mahdollisuuden säilyttää oman kulttuurinsa ja äidinkiелensä ja pyrkii ylläpitämään omia kulttuuriperinteitään ja luo-

maan yhteyksiä enemmistön kulttuuriin. Integraatio tarkoittaa todellista kaksikulttuurisuutta ja on kaksi suuntainen prosessi. Sopeutumisen tuloksena on toimiva kaksikulttuurisuus. (Heikkilä, Dunker ym. 2011, 17.)

Ulkomaalaisten kansalaisten lukumäärä Suomessa on kasvanut tasaisesti 1990-luvulta. Yhteiskunta on mukautunut varhaiskasvatuksessa, koulutusjärjestelmässä ja työvoimahallinnossa maahanmuuttajien kasvavaan määrään, vanhuspalvelut ovat jääneet vähemmälle huomiolle. Kuva 1

Kuva 1. Ulkomaalaisten kansalaisten lukumäärä Suomessa 1990–2010 (Kuntnat.net 2012)

Suomalaisessa keskustelussa kummittelee hahmo jonka kaikki tuntevat, mutta jota kukaan ei osaa täsmällisesti määrittellä; maahanmuuttaja. (Keskinen, Rastas & Tuori 117.) Niin maahanmuuttajat kuin suomalaisetkin ovat joka tapauksessa omanlaisiaan ihmisiä – tietojensa, taitojensa, luonteensa ja temperamentinsa ohjaamia. On tutkittu tosiasia että yhä useampi Turkulainen on maahanmuuttaja. Turkuun asettautuneista maahanmuuttajista suurin ryhmä ovat venäjänkieliset. Maahanmuuttajia on Turussa jo kahdeksan prosenttia väestöstä. (Turun Sanomat 2012.)

2.1 Kohtaaminen ja sopeutuminen

Maahanmuuttajien kohtaamisessa tulee noudattaa samoja yleisesti hyväksytyjä eettisiä ohjeita kuin kantasuomalaisia kohdatessa. Heillä on hyvin erilaisia kokemuksia terveydenhuollosta lähtömaassaan, mistä syystä heillä saattaa olla hyvinkin vaikeaa sopeutua suomalaiseen terveydenhuollon järjestelmään. Eräs kuvaava esimerkki tästä on suhtautuminen hoitavan työntekijän sukupuoleen.

Työntekijöiden ammatillinen koulutustaso saattaa määrittää suhtautumista maahanmuuttajiin, sillä on suuri vaikutus maahanmuuttajien oman kulttuurin ja identiteetin tukemiseen. Sosiaali- tai terveystieteiden peruskoulupohjaisen tutkinnon suorittaneet pitivät harvemmin tarpeellisena pakolaisten sosiokulttuurista tuke- mista kuin ylemmän tai korkeakoulututkinnon tutkinnon suorittaneet. (Liebkind 1994, 115.)

Kulttuurille on annettu vuosisatojen saatossa useita määritelmiä. Yhteistä niille on piilevä ajatus kollektiivisuudesta ja yhteisöllisyydestä, jostakin jota tietyn kansan tai ihmisryhmän edustajat jakavat keskenään. (Forsander, Ekholm & Hautaniemi 2001, 28.)

Saamelaiset, romanit ja venäläiset ovat eläneet Suomessa vuosisatoja, ruotsinkielisestä vähemmistöstä puhumattakaan. Monikulttuurisuuden käsite ei silti ole Suomessa selkeä. Ihmiset saattavat kuulua samaan aikaan useampaan kulttuuriseen kokonaisuuteen. Monikulttuurisuutta voidaan pitää myös poliittisena terminä. Luodaan mielikuivaa suvaitsevaisesta, värikkästä ja kuitenkin rauhanomaisesta rinnakkainelosta Monikulttuurisessa yhteiskunnassa ja varsinkin sen julkisella puolella integraatio merkitsee osapuolien sitoutumista yhteistoimintaan jossa tavoitteena on tasa-arvo ja yhteiskunnallinen koheesio. (Forsander, Ekholm & Hautaniemi 2001, 44- 47.)

2.2 Iäkkäiden maahanmuuttajien kotoutuminen

Useissa suomalaisissa kaupungeissa on käynnistetty monikulttuurisia hyvinvointihankkeita vanhuksille. Asian tärkeys on huomioitu ja kunnat tekevät yhteistyötä mm. maahanmuuttajayhdistysten ja seurakuntien kanssa. Osa ryhmisistä on ollut integroituja eli niissä on ollut maahanmuuttajien lisäksi mukana myös kantasuomalaisia. Ryhmissä tapahtuu kulttuurien välistä vuorovaikutusta, mikä edistää myös kielen oppimista. Ryhmätoiminta on edullinen terveyttä ja hyvinvointia edistävä toimintamuoto. Haasteena tulevaisuudessa onkin toiminnan turvaaminen osana ikääntyneiden palvelujärjestelmää. Tällä hetkellä ikääntyneiden maahanmuuttajien ryhmätoimintaa toteutetaan pääosin määräaikaisilla projekteilla ja hankkeilla. (Innoellisenior 2012.)

Turussa toimii aktiivisesti 30–40 monikulttuurista ja maahanmuuttajayhdistystä. Yhdistysten rooli on tärkeä myös ikääntyvien maahanmuuttajien kohdalla. Yhdistyksistä Daisy Ladys ja Turun seudun Inkerinsuomalaiset paluumuuttajat ovat ikääntyneiden maahanmuuttajien asialla. (Ruohonen 2005, 8.)

Myös ulkomaalaistoimiston KOTO -tiimissä toteutetaan ryhmätoimintaa ikääntyville maahanmuuttajille. Ruusukorttelissa ja Lehmusvalkamassa kokoontuu viikoittain ikääntyvien maahanmuuttajien ryhmiä.

Tulevaisuudessa vanhuspalveluiden piiriin on tulossa yhä monitaustaisempi ja -kulttuurisempi asiakaskunta. Asenteiden ja käytäntöjen saattaminen ajantasaisiksi vaatii henkilökunnan koulutusta ja valmistautumista monikulttuurisuuden kohtaamiseen.

3 ERILAISUUDEN KOHTAAMINEN ASIAKASTYÖSSÄ

Eri kulttuurien ja uskontojen kohtaamisesta hoitotyössä pidettynä koulutuspäivänä 10.5.2006 kaupungin työntekijöille tutkija Marja Tiilikainen totesi, että globalisaation myötä kielirajat, kansallisuuden, kulttuurin ja uskontojen ylittävää kohtaamista terveydenhuollossa tapahtuu yhä enenevässä määrin. Asiakastilanteisiin on useasti vaikeaa löytää sopivia toimintamalleja, siksi asiakkaat tulisivat kohdata yksilöinä. Terveydenhuolto on kulttuurinen ja sosiaalinen järjestelmä. Suomalainen järjestelmä on rakennettu suomalaiseen kulttuuriin ja suomen/ruotsin kieleen sopivaksi. Myös käsitykset sairaudesta, terveydestä ja hoidosta ovat kulttuurisia ja niiden omaan kulttuuriseen logiikkaan perustuvia, kuten Kerttulin vanhainkodin ohjeissa on mainittu. Vanhainkodin ohjeistuksessa on painotettu inhimillisyyttä hoitotyöhön, erilaisuuden hyväksymistä, turvallisuutta ja tasavertaisuutta. Kuuntelemisen ja kiireettömän ilmapiirin luominen on tärkeää. Hyvä puhetapa ja kohtelias käytös tulee muistaa, huumori, hellyys ja halauksetkaan eivät ole kiellettyjä, päinvastoin. Toiveiden ja tarpeiden vähättely eivät kuulu asialliseen kohtaamiseen. Auttaminen, rehellisyys ja asiallinen käytös ovat sanallisessa ja sanattomassa viestinnässä inhimillistä ja tasa-arvoista kohtaamista. (Tiilikainen 2006.)

Asiakkaat odottavat tulevansa kohdelluiksi oikeudenmukaisesti asiakastyössä. Hämmennys ja pettymys ovat suuria jos koetaan epäarvostusta tai suoranaista syrjintää. Oikeudenmukaisuuden toteutuminen edellyttää aina harkittuja arvoja, rakenteita ja toimintasuunnitelmia. (Pupita-Mattila 2008, 27.)

Työntekijöitä, jotka kohtelevat vanhuksia tasavertaisesti ja kunnioittavasti arvostetaan yleisesti. Yksilöllistä hoitotyötä kiitetään erityisesti. Rauhallinen ja kärsivällinen suhtautuminen ja riittävät keskustelut vanhusten kanssa sekä uskallus fyysiseen läheisyyteen ja kosketukseen lisäävät vanhusten turvallisuudentunnetta. (Kivelä & Vaapio 2011, 147.)

Eräs Vanhana tänään -kirjasta lukemani kommentti jäi erityisesti mietityttämään: ”Eettisiin ohjeisiin perehdyttyäni olen huomannut, että useimmilla osastoilla ai-

noa eettinen ohje on, mitä tahansa näet tai kuulet tai saat tietosi älä puhu siitä. Natsi-Saksan ihmiskäsitys tuntuu vallitsevan. Vaitiolovelvollisuus ei voi olla ai-noa eettinen periaate.” (Kivelä & Vaapio 2011, 150.)

Ikääntyvän asiakkaan elämänlaatua käsittelevässä teoksessa on kirjoitettu hoi-van käsitteestä ja sen sisällöstä, vanhuksista ympärivuorokautisen hoi-vaan asiakkaana. Ympärivuorokautisessa hoivassa palvelu on näkökulma, jonka avulla tarkastellaan arvon luomista asiakkaalle ilman että palvelu rinnastuu missään vaiheessa puolesta tekemiseen. Hoivalla voidaan luoda arvoa asiakkaan kans-sa, koska se on perusluonteeltaan vuorovaikutteinen prosessi ja kokemus. Hoi-vaan onkin lähestyttävä asiakkaan näkökulmasta. Se, kuka määrittelee hoi-vaan tarpeen myös päättää siitä millaisena hoiva toteutuu. Asiakkaan ja omaisten tulee määrittellä hoi-vaan laatu. Hoivaan laadussa kyse on siitä kuinka paljon van-hus tarvitsee tukea ja mihin hänellä on oikeus, jotta hän saisi riittävän hygienian ja ravinnon lisäksi myös mahdollisuuden osallistua itseään koskevaan päätök-sen-tekoon. Järjestelmämme ei kuitenkaan aina anna riittävästi ja aidosti tilaa ikääntyvien aktiivisemmalle toiminnalle. (Räsänen 2011, 30–31.)

Syrjinnän ehkäisy on tärkeää, reiluus ja oikeudenmukaiset arvot toteutuvat koh-taamisessa. Menettelytapojen tulee olla johdonmukaisia, jotta asiakkaalle tulisi kokemus, että häntä kohdellaan samoin kuin aiemmin ja häntä koskevat rat-kaissut tehdään oikeudenmukaisesti. Asiakkaan saamien palvelujen ja avun tulee olla yhteneväistä sen kanssa, mitä on luvattu. (Pupita-Mattila 2008, 28.)

3.1 Tulevaisuuden haasteita

Vanhuspalveluiden työntekijät edustavat useita eri ammattikuntia. Vanhuksen tarvitessa tukea hänen asioistaan on päättämässä hänen itsensä lisäksi omai-set, lääkäri, geriatrit, lähihoitaja, sairaanhoitaja, sosiaalityöntekijä, fysioterapeut-ti, toimintaterapeutti, palveluohjaaja ja virikevastaava. Moniammatillisessa teh-täväkentässä on tärkeää tuntea vanhusasiakkaan tuen tarve ja vanhuspalvelu-vidakon tarjonta. (Heinojoki-Pellinen 2012, 24.)

Tulevaisuuden haasteena on työntekijöiden sopeutuminen monimuotoistuvaan vanhustyöhön. Ammattilaisten lisäksi toimijoiden kentän tulee olla laajempi ja siihen tulisi luonnollisesti kuulua myös vapaaehtoiset ja omaiset. Vanhuspalvelujen toimintakenttä on jonkinlaisessa käymistilassa ja julkilausumaton tulkinta on, että vanhukset ovat taakka yhteiskunnalle. Ei ole miellyttävää vanheta taakana viimeisiä vuosiaan, jolloin elämän soisi olevan turvallista ja vailla muita murheita. (Noppari & Koistinen 2005, 17.)

Ikääntyvien maahanmuuttajien palveluja tarjoavat julkiset ja yksityiset palveluntuottajat, järjestöt sekä maahanmuuttajien omaiset ja lähipiiri. Nämä palvelun tarjoajat edustavat kaikki jotain ajatusmaailmaa, joka määrittää niiden toimintaa. (Moisala 2008, 33.)

Ikääntyvien maahanmuuttajien on todettu olevan suhteellisen tyytyväisiä sosiaalipalveluihin ja terveyspalveluihin. He ovat kokeneet myös taloudellisen tuen riittäväksi. Toisaalta he myös tiedostivat että heidän vaatimustasonsa ei ole kovin korkea. Ikääntyvät maahanmuuttajat myönsivät ikääntyessään tarvitsevansa perusapua ja uskovat lastensa heitä siinä auttavan. Suomalainen tapa hoitaa vanhuksia laitoksissa aiheutti myös sekavia tunteita ja aina lasten suomalaistumista ei pidetä hyvänä asiana. Inkeriläiset paluumuuttajat ovat sopeutuvaisempia ja haluavat sopeutua suomalaiseen palvelujärjestelmään. (Moisala 2008, 52.)

3.2 Omaisten osallistuminen

Aktiivista omaista ei aina katsota laitoksessa hyvällä. Maahan/paluumuuttajan aktiiviseen osallistumiseen omaisensa laitoshoidon suhtaudutaan vaihtelevasti, jopa kantasuomalaisenkin saattaa olla joskus vaikeaa saada ääntänsä ja toiveitaan kuuluviin. Omaiset tuntevat asiakkaan menneisyyden ja näkevät tässä hetkessä myös entisen (Pupita-Mattila 2008, 65).

Perheen, sukulaisten ja läheisten osuus korostuu kun iäkkäällä on terveysongelmia. Omaisten aktiivinen osallistuminen laitoshoidossa olevan asiakkaan elämään on positiivista ja sen pitäisi olla myös toivottavaa.

On sanomattakin selvää että yhteisen kielen puuttuminen vaikeuttaa yhteistyötä potilaan omaisen ja hoitajan välillä. Tulkkipalveluiden saatavuutta pitkäaikaissairanhoidon asiakkaille tulee tehostaa. Pakolaisille sosiaali- ja terveyspalvelujen ja kotouttamista tukevien palvelujen kohdalla tulkkipalvelut ovat ilmaisia niin kauan kuin hän niitä tarvitsee. Paluumuuttajilla on oikeus maksuttomaan tulkkipalveluun puoli vuotta maahan saapumisesta. Tulkin käyttöä ei tule arastella. Molemminpuolinen ymmärtäminen takaa asioinnin sujuvuuden (Räty 2002, 149).

Pohdin opinnäytetyössäni mitä suomalainen hoitaja näkee ja kokee hoitaessaan noin 80–100 vuotiasta maahanmuuttajaa tai paluumuuttajavanhusta. Pysin myös selvittämään onko hoitajalla tarpeeksi tietoa ja lähihistorian tuntemusta muista kuin omasta kulttuuristaan.

Omaisten mukanaolo hoidon eri vaiheissa on äärettömän tärkeää. Muutto kotoa uuteen ympäristöön iäkkäänä on ehkä yksi elämän raskaimpia kokemuksia. Tämä tieto ei ole vielä kukaan ylittänyt uutiskynnystä. (Sosiaalitieto 2012, 7.) Vanhuuden ja heikkouden mukanaan tuoma turvattomuuden tunne on suuri, sekä asianomaisille että heidän omaisilleen. Kunnon heiketessä ajatukset kuolemas- ta konkretisoituvat ehkä ensimmäistä kertaa elämässä.

3.3 Työntekijän suhtautuminen

Ymmärtääkö ammattihenkilöstö, miten turvaton henkilö käyttäytyy? Pienetkin asiat saattavat muodostaa pahoja hankauskohtia hoitohenkilökunnan, omaisten ja asiakkaiden välille. Luottamus syntyy pikku hiljaa ja sitä tulee rakentaa ja vaalia. Luottamus perustuu turvallisuuden tunteeseen. Mikäli hoito- ja muu henkilökunta osaa luoda turvallisen ympäristön, on asiakkaiden ja omaisten kanssa kommunikointi ja hoito sujuvaa.

Identiteetti rakentuu vuorovaikutuksessa toisiin ihmisiin. Vanhusten kanssa työskennellessä tulee erityisesti huomioida heidän eletty elämänsä. (Noppari & Koistinen 2005, 169.)

Miten henkilökunta saa tietoa maahan ja paluumuuttajan eletystä elämästä, jos siitä ei yhteisen kielen puuttuessa voida keskustella? Oletukset ja suorastaan väärä tieto voivat johtaa vanhuksen epäoikeudenmukaiseen kohteluun. En voi olla ottamatta esimerkiksi Islaminuskoiden potilaan ruokailussa tapahtuvasta välinpitämättömyydestä. Vaikka on yleisesti tiedossa, ettei sianliha kuulu muslimien ruokavalioon, sitä kaikesta huolimatta saatetaan tarjota pitkäaikaissairaalle vuodepotilaalle.

3.4 Omankielinen palveluohjaus

Kartoitettaessa ikääntyviä maahanmuuttajavanhuksia on huomattu, miten tärkeää asiakastyössä on ymmärtää erilaisiin kulttuureihin liittyviä asioita. Tietoa Suomesta, suomalaisesta kulttuurista ja tavoista pitää välittää maahanmuuttajavanhuksille. Palveluohjausta omalla kielellä kaivataan. Maahanmuuttajataustaisia työntekijöitä on toivottavaa saada lisää eri palveluihin. Maahanmuuttajajärjestöjen rooli on erityisen tärkeää vanhusten tukemisessa. Arki on vaikeaa, jollei osaa kieltä eikä tunne suomalaista palvelujärjestelmää. Kaikki maahanmuuttajavanhukset eivät edes ole palvelujen piirissä. Toiminta, jossa opastetaan näihin palveluihin, onkin ensiarvoisen tärkeää. Maahanmuuttajavanhuksilla on usein liian vähän ulkopuolisia kontakteja. Omaisten roolia ei voida liikaa korostaa. (Ruuhonen 2005, 7-8.)

Kieli ja kielisyys pitäisi olla tiedossa jo asiakkaan tullessa osastolle. Olisi myös hyvä tietää asiakkaan tausta ja mahdollinen maahanmuuttajuus. Parhaimmassa tapauksessa henkilökunnasta löytyy samankielinen henkilö vastaanottamaan uutta asiakasta ja opastamaan häntä osaston käytäntöihin.

Miten vahvistaa maahan tai paluumuuttajan ja mahdollisesti muistisairaana yksilöllisyyttä vanhuspalveluissa? Omaisten mukanaolo on huomioitava hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa. Hoito- ja palvelusuunnitelman tekemiseen on paneuduttava huolella. Elämänkaarilomake tulee ottaa käyttöön kaikissa ympärivuorokautisen hoidon yksiköissä.

Ikääntyvän maahanmuuttajavanhuksen asema palvelujärjestelmässä on erilainen kuin alkuperäisesti suomalaisen vanhuksen. Henkilöhistoria vaikuttaa ikääntyvän maahanmuuttajavanhuksen tuloihin, eläkkeisiin ja sosiaaliturvaan. Suomessa maksettavaan kansaneläkkeeseen on oikeus kun on asunut Suomessa 40 vuotta ennen eläkeikää. Ikääntyvää maahanmuuttajaa varten on olemassa kansaneläkettä korvaava etuisuus, Kelan maksama maahanmuuttajien pienimmän kansaneläkkeen suuruinen erityistuki. Vanhuspoliittisissa suunnitelmissa ei ole juurikaan kiinnitetty huomiota ikääntyviin maahanmuuttajiin. Vaarana on tämän ihmisryhmän jääminen eristyksiin ja syrjäytyminen. (Moisio 2008, 36.)

3.5 Sosiaalityö ja palvelusuunnitelma

Hoito- ja palvelusuunnitelmassa määritellään ja kirjataan toimintaa suuntaavat asiakaskohtaiset palvelutarpeet ja tavoitteet sekä palvelut ja toiminnot, joilla tavoitteisiin pyritään. Suunnitelma tulee laatia yhteisymmärryksessä asiakkaan kanssa. Erityistilanteissa suunnitelma laaditaan asiakkaan ja hänen laillisen edustajansa tai asiakkaan ja hänen omaisensa tai muun läheisen kanssa. (Valvira 2012.)

Vanhuspalveluiden sosiaalityö sisältää neuvontaa edunvalvontaan, sosiaali- ja vanhuspalveluihin ja sosiaaliturvaan liittyvissä asioissa. Sosiaalityöntekijä on mukana esimerkiksi arvion tekemisessä silloin, kun kotihoito näkee hoitopaikan hakemisen välttämättömäksi ja hän myös tekee viranhaltijapäätöksen vanhainkotihoitosta tai tehostetusta palveluasumisesta.

Hoito- ja palvelusuunnitelman teko hoidon alkuvaiheessa on yksi onnistuneen asiakassuhteen edellytys. Hoito- ja palvelusuunnitelmalla tarkoitetaan asiakirjaa tai asiakirjakokonaisuutta, johon kirjataan yhteistyössä asiakkaan kanssa hänen tarvitsemansa palvelut ja hoito sekä niiden muoto ja arvioitu kesto. Palvelusuunnitelma tarkistetaan ja sovitaan hoito- ja arvioinnin ajankohdat. Hoito- ja palvelusuunnitelma-asiakirja kootaan aina asiakaslähtöisesti.

Hoito ja palvelusuunnitelma ja elämänkaarilomake pyritään tekemään niin pian kuin mahdollista asiakkaan tullessa osastolle. Suunnitelma on lakisääteinen ja elämänkaarilomake on yhteistyössä omaisten kanssa täytettävä vapaaehtoinen mutta toivottava lomake. Omaisilta saatava tieto asiakkaan elämänvaiheista on ensiarvoisen tärkeää ja tällaisen kommunikoinnin tueksi laadittu elämänkaari-lomake toimii hyvänä sillanrakentajana pyrittäessä hyvään yksilölliseen ja asiakaslähtöiseen hoitotyöhön. (Kunnat.net. 2012.)

Tuija Lindman toimii sosiaaliohjaajana Vanhuskeskus 2 alueella ja hänen kokemuksensa on osoittanut, että maahanmuuttajien kanssa käytävät keskustelut on parasta tehdä kasvotusten. Puhelimitse asiat eivät välttämättä tule ymmärretyksi, koska ilmeet ja eleet ovat suuri osa kommunikointia.

Pitkäaikaissairaanhoidon osastoille tullaan enimmäkseen suoraan sairaalasta. Tulotilanteeseen on kiinnitettävä enemmän huomiota. Lähettävä taho ei useinkaan informoi osastoa etukäteen esimerkiksi asiakkaan kielellisestä taustasta.

3.6 Eettisyys asiakastyössä

Martti Lindqvistin kirjassa Hyvä, paha ja pyhä (2002 145) pohditaan hyvän tekemiseen liittyvää pahuutta ja tuodaan esille myös eri uskontokuntien ja erilaisuuden näkökulmaa auttamis- ja hoitotyössä. Hyvyys ammattina ei ole aivan yksinkertaista. Jokainen itseään kunnioittava ammattilainen tekee työnsä hyvin. Se mikä on hyvin tekemistä, vaihtelee ammatista toiseen. Toinen työntekijä tyytyy sellaiseen, joka ei toiselle riitä alkuunkaan.

Auttajan rooli ei ole aivan yksinkertainen koska ihmisellä on yleensä narsistinen halu hakeutua sellaisten ihmisten seuraan, jotka ovat samanlaisia kuin he itse ovat. Samanlaisuuden voidaan katsoa helpottavan vuorovaikutusta. etnosentrisimi ja rasismi ovat yhteiskunnassamme jonkinlaisia tabuja, ensimmäisenä askeleena kohti tasa-arvoa voisi olla sen tosiasian tunnustaminen että olemme kaikki ennakkoluuloisia, mutta olisimme valmiita työskentelemään itsemme kanssa ja asettamaan itsemme alttiiksi sekä erilaisten ihmisten kohtaamiselle, epävarmuudelle ja uuden oppimiselle (Alitolppa-Niitamo 1993,165)

Suomalainen yhteiskunta korostaa työntekijän kutsusumusta, jopa uhrautumista, ammateissa, jotka on totuttu näkemään hyvää edustavina. Näitä ovat muun muassa sosiaali- ja terveysalan työntekijät, kasvattajat, opettajat sekä uskonnollisten yhteisöjen työntekijät. ”Ei ole mikään ongelma murtaa auttajan eettistä selkärankaa. Riittää että vie häneltä toivon, tai kuormittaa häntä uupumukseen asti. Sellaisessa tilassa ihminen puolustautuu luovuttamalla kokonaan.” On hyvä, että viimevuosina keskusteluihin on tullut uudelleen puhe hyveistä ja ammattietiikasta. Aihe on välillä taka-alalla. Eri ammateissa korostuvat erilaiset hyveet. Hyvän tuomarin ollessa puolueeton tai opettajan viisas, tulee hoitajan hyveeksi luonnollisesti lempeys. Ammatillisen hyvyyden voidaankin katsoa olevan käytännön osaamista, työlle antautumista, ymmärrystä oman alansa asioista ja perustehtävässä pysymistä. (Lindqvist 2002, 145 -149.)

4 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Ympäri vuorokautiseen hoitoon kuuluu Turussa viisi vanhuskeskusta, joihin kuhunkin kuuluu erilaisia hoitoyksiköitä, esimerkiksi vanhainkoteja ja palvelutaloja. Kurjenmäki-kodit sijoittuvat Vanhuskeskus 2 palvelukokonaisuuteen. Kurjenmäkikotien asiakaskunta koostuu lähinnä pitkäaikaissairaanhoidon potilaista (liite 1). Ympäri vuorokautisessa hoidossa toteutuu palvelun näkökulma. Sen avulla tarkastellaan arvon luomista asiakkaalle niin että hoito ei muodostu asiakkaan puolesta tekemiseksi. (Turun kaupunki 2012.)

Kurjenmäkikodit ovat kahden rakennuksen ja neljän osaston toimintayksiköitä. Osastot ovat kooltaan suuria ja niissä on asiakaspaikkoja yhteensä noin satakaksikymmentä henkilöä. Henkilökuntaa osastoilla työskentelee yhteensä noin sata. Työtä tehdään kolmessa vuorossa.

Vielä toistaiseksi osastot ovat pitkäaikaissairaanhoidon kuuluvia. Muutoksia on tulossa ja rakennuksiin suunnitellaan remonttia jolloin niistä olisi tarkoitus saneerata tehostetun palveluasumisen yksiköitä. Tuolloin myös ympäristö tulee muuttumaan kodinomaisemmaksi ja sairaalamaisuus häviää. Toivottavasti hyvät hoitokäytännöt eivät häviä uudistuksien myötä ja asukkailla on mahdollisuus tulevaisuuden laitoksissakin arvokkaaseen kuolemaan.

Toistaiseksi kuitenkin sairaalamaisessa ympäristössä työskennellään pitkäaikaissairaanhoidon periaatteiden mukaisesti, jotka ovat seuraavanlaisia: pitkäaikaissairaanhoidon periaatteena on ihmisen loppuelämän laadun säilyttäminen. Pitkäaikaissairaanhoidon päätöksen tekee aina osaston ylilääkäri. Pitkäaikaissairaanhoidossa hoidetaan myös potilaita joilla on monia sairauksia. Hoitoon sisältyy perus- ja sairaanhoito. Asiakas tulee pitkäaikaissairaanhoidon silloin kun hoito kotona tai vanhainkodissa ei ole enää mahdollista. Aivan elämän loppuvaiheessa hoito on saattohoitoa. (Turun kaupunki 2012.) Myös mahdollisen palliatiivisen hoidon määrittäminen on tärkeää osana asiakkaiden yleiskunnosta ja hoitotarpeista kertovaa kartoitusta. Vaikka haluaisimmekin, kaikki vanhukset eivät ole virkeitä ja omatoimisia, vaan joudumme pohtimaan myös muis-

tisairaiden ja muuten heikkokuntoisten vanhusten asemaa palvelujärjestelmässä.

Palliatiivinen hoito tarkoittaa parantumattomasti sairaan aktiivista kokonaisvaltaista hoitoa siinä vaiheessa, kun parantavan hoidon mahdollisuuksia ei enää ole. Parantumattomasti sairas, saattaa tarvita pitkäaikaista, jopa vuosia kestävää oireita lievittävää hoitoa. Palliatiivisen hoidon päämääränä on kuolevan ja hänen läheistensä mahdollisimman hyvä elämänlaatu muistaen, että kuolema on elämään kuuluva normaali tapahtuma. (Hänninen & Riikola, 2008.)

Eräänä huolenaiheena on myös kuinka tulevaisuuden vanhuspalveluissa saattohoito toteutetaan. Onko nyt suunnitelluissa uudistuksissa otettu kylliksi huomioon kuolevan asukkaan hoito?

Saattohoito on oireenmukaista hoitoa, jossa taataan asiakkaalle mahdollisimman arvokas ja inhimillinen kuolema. Hoidon tarkoituksena on helpottaa kuolevan potilaan oloa ja siihen sisältyy erityisesti potilaan kivunhoito, hoiva ja huolenpito. Hoidon aloittamisesta päättää potilasta hoitava lääkäri, mutta päätös edellyttää neuvottelua ja yhteisymmärrystä potilaan ja/tai hänen läheistensä kanssa. Saattohoitopäätös kirjataan potilaan hoitokertomukseen. Omaisten tukeminen on tärkeä osa saattohoitoa. Potilaalle järjestetään rauhallinen ympäristö. Saattohoitoa voidaan toteuttaa sekä potilaan kotona että vuodeosastohoidossa. (Turun kaupunki 2012.)

5 ”TIETOA MAAHANMUUTTAJAVANHUSTEN OMAISILLE” – PROSESSIN KUVAUS

Opinnäytetyöni aihe on työelämälähtöinen ja toteuttamistapa toiminnallinen. Toiminnallisessa opinnäytetyössä raportointi on osa työprosessin dokumentointia. Olennainen osa on produkti eli tuotos. Molemmat osat pitää kyetä tekemään hallitusti. Raportin jäsentely muuttuu työn edetessä. Sivupolkujen jäädessä pois itse produkti alkaa selkiintyä. Toiminnallisessa opinnäytetyössä ei ole varsinaista tutkimusongelmaa empiirisen toimintatutkimuksen mielessä, se on projekti (Airaksinen & Vilkkä 2003, 83). Etsin vastausta kysymykseen: miten otan vastaan uuden mahdollisesti maahanmuuttajataustaisen asiakkaan ja hänen omaisensa työskennellessäni Kurjenmäkikodeissa. (Liite 4 prosessin kuvaus.)

5.1 Aiheen valinta

Valitsin aiheeni työelämälähtöisyyden mukaan. Aiheeni muotoutui työskennellessäni Turun vanhuspalveluissa. Tein huomion, että maahan- ja paluumuuttajien määrä asiakkaina oli kasvanut myös vanhuspalveluissa. Eri kulttuurista koitoisin olevien asiakkaiden ja heidän omaistensa huomioon ottaminen on haasteellisempaa kuin kantasuomalaisten, jotka ovat kasvaneet tässä kulttuurissa ja tuntevat sen toimintatavat. Toisinaan heidän on vaikea ymmärtää mitä osastolla oikeastaan tapahtuu. Yhteystietojen ja tiedon löytäminen saattaa olla vaikeaa. Halusin henkilökunnan kiinnostävän enemmän huomiota maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden kohtaamiseen. Johtoajatus työssäni oli ajankohtainen ja sen pohjalta lähdin suunnittelemaan toimintaani. Palasin johtoajatukseeni aika ajoin aiheeni saadessa liian suuria mittasuhteita ja fokus tekemisestäni hävisi. Yritin pitää myös mielessä että työni on vain yksi näkökulma aiheeseen ja elämä jatkuu vielä opinnäytetyön jälkeenkin. (Hirsijärvi, ym. 2009, 67.)

5.2 Tutkimusmenetelmänä fokusryhmäkeskustelu

Fokusryhmäkeskusteluun valmistauduin varaamalla Kurjenmäkikotien neuvottelutilan. Valitsin haastateltavat ja kutsuin heidät tilaisuuteen neljä viikkoa aikaisemmin.

Käytännön kokemus on osoittanut asiakkaan tulotilanteen koko asiakassuhteen kannalta merkittäväksi tekijäksi. Tilanne on ongelmallinen erityisesti asiakkailta, joiden on syytä tai toisesta vaikeaa ymmärtää suomea. Tavoitteena oli saada selkokieliset ja ymmärrettävät ohjeet omaisille. Ohjeista ilmenee osaston päivittäinen ohjelma. Lisäksi kirjasessa selvennetään joitain keskeisiä ympärivuorokautisen hoidon periaatteita. Selkokieli on kehitetty tilanteisiin, joissa ei aina ole helppo ymmärtää maassa puhuttua tai kirjoitettua kieltä. (Heikkilä ym. 2000, 10.)

Laadin seuraavat kysymykset keskustelun pohjaksi:

- onko oppaalle jokin muu nimi parempi kuin perehdytysopas?
- mitkä asiat on selvitettävä vanhuksen tullessa osastolle?
- pitäisikö olla tietoa eri uskontokuntien tavoista kohdata kuolema?
- kuvitteellinen tilanne, missä maahanmuuttajavanhus tulee osastolle

Asiantuntijoiden avulla sain halutuista teemoista runsaasti tietoa varsin tehokkaasti. Fokusryhmätyöskentely oli keskusteleva ja osallistuva. Haastattelin viittä henkilöä. Haastattelumalli oli puolistrukturoitu. Kysymykset olivat avoimia ja keskusteluun kannustavia (Toikko & Rantanen 2009, 145).

Keskustelussa tuli ilmi että asiakkaan tulotilanne on ongelmallinen. Asukkaan siirtyessä osastolle sairaalasta olisi toivottavaa, että osastolla olisi aikaa tutustuttaa hänet uuteen ympäristöön. Myös runsas läsnäolo ja päivittäisten toimien kertaaminen on hyväksi. Turvattomuuden tunne vähenee henkilökunnan tutustuessa uuteen asukkaaseen. Omaisten huomioiminen tulotilanteessa on yhtä tärkeää kuin uuden asukkaankin. Suomen kieltä taitamattomille omaisille on syytä tarkentaa, että perushoito lääkkeet ruokailut ja vaipat sisältyvät palveluun. Hoitokokous pidetään jokaiselle uudelle asukkaalle ja elämänkaarilomakkeen

täyttäminen on hyvin toivottavaa. Saattohoito vaiheessa olevan asukaan omaisten toivottiin rohkeasti kertovan, mikäli asukkaalla on jotain kulttuurisia kuolemaan liittyviä erityistoiveita.

Keskustelu kesti noin 1,5 tuntia. Kaikki kutsumani henkilöt saapuivat. Istuimme kasvotusten. Jaoin osallistujalle kysymyslomakkeen ja kävimme kysymykset läpi kohta kohdalta. Toimin itse kirjurina, mikä ei ollut aivan oikeaoppista, mutta tässä tapauksessa toimivin ratkaisu. Käytin apunani fläppitaulua ja videotykkiä, jolla heijastin senhetkisen työni kaikkien osallistujien nähtäville. Päätimme antaa työlle nimen ”Tietoa omaisille”. Pohdimme, pitäisikö oppaassa olla tietoa myös eri kulttuureista. Tulimme kuitenkin siihen tulokseen, että tärkeintä on antaa asiakkaille riittävä selkeäkielinen ohjeistus siitä, mitä ja milloin osastolla tapahtuu. Informaatiota ei saa tulvia liikaa ja tieto tulee tiivistää ytimekkäästi pähkinäkuoreen. Painotin ohjekirjassa asioita erilaisilla korostuskeinoilla ja värityksillä ja myös käytetyn fontin koolla. Pyrin esittämään vain yhden asian kappaletta kohden siten, että pääasia tulee ensimmäiseen virkkeeseen. Kielen selkeys ja termien sekä sanojen yksiselitteisyys oli tärkeää. Sanojen ja virkkeiden tuli olla lyhyitä. Tekstissä tuli käyttää mieluummin aktiivi- kuin passiivimuotoa (Kyn-gäs 2007, 126–127).

5.3 Ryhmätoiminta

Myös ryhmässä toimimiseen halusin kiinnittää huomiota. Kutsuin paluumuuttajien ryhmän koolle ja halusin saada luotua ohjaajana rennon ja turvallisen ilmapiirin kutsumaani ryhmään.

Ryhmän esimuotoutuminen tapahtuu siinä vaiheessa kun ryhmän ohjaaja määrittelee ryhmälle käytännön puitteet, osanottajien valintaperusteet ja ryhmän tarkoituksen. Ryhmän alkuvaiheessa osallistujat ovat riippuvaisia ohjaajasta tai niistä jäsenistä jotka ovat aiemmin tuttuja. Kaikki ryhmän elinkaarenvaiheet eivät läheskään aina toteudu, eivätkä noudata samaa järjestystä. Ohjaajan ja muun ryhmän tapa toivottaa osallistujat tervetulleiksi on ratkaisevaa. (Omaishoitajat ja Läheiset liitto ry 2011)

5.4 Vertaistuki

Vertaistuki on sosiaalisen tuen kanava. Vertaisryhmässä tuki on aina prosessi jossa jaetaan ajatuksia ja kokemuksia. Vertaistuki on aina vastavuoroista se antaa mahdollisuuden sekä avun antamiseen ja että sen vastaanottamiseen. Ryhmässä on mahdollista irtautua arjesta ja luoda uusia ihmissuhteita. Yhteisöllisyyden ajatus toteutuu vertaisryhmissä. Vertaistuki ryhmässä voi saada tiedollista, toiminnallista tai tunnetukea. Vertaistuki ei kuitenkaan itsessään tee ketään onnelliseksi tai takaa ongelmatonta käsittelyä. (Omaishoitajat ja Läheiset liitto ry 2011.)

5.5 Omaisten ilta

Toisessa vaiheessa kutsuin omaiset tapaamiseen/keskustelutuokioon, joka pidettiin 29.10 2012 (Liite 2). Tavoitteenani oli saada omaiset kiinnostumaan vanhustenhoidosta ja vertaistuesta, sekä tutustumaan toisiinsa. Sosiaaliohjaaja keräsi niiden omaisten yhteystiedot, joita asia koski. Sain illan järjestämiseen luvan Hanna Kesäseltä (vanhuskeskuksen johtajalta) ja kutsuin omaiset yhteiseen iltaan. Kutsut lähtivät postiin kaupungin sisäisessä postissa.

Tarkoituksena oli tutustua Kurjenmäkikoti ykkösen alakertaan, juoda kahvit ja keskustella seuraavista asioista:

- oletteko kaivanneet omankielistä ohjausta?
- ollaanko osastolta oltu yhteydessä teihin, kun omaisenne terveydentila on muuttunut?
- kuinka hyvin omaisenne ja te olette tulleet kuulluksi ja ymmärretyksi osastolla?
- oletteko käyttäneet kertaakaan tulkkipalveluja omaistanne koskevissa asioissa?
- onko henkilökunnasta löytynyt äidinkieltänne puhuvaa hoitajaa?

Omaisten iltaan ei kuitenkaan tullut osallistujia. Mietin, lähtivätkö kutsut liian myöhään vai oliko ajankohta muuten huono? Olen ollut inkerinsuomalaisten paluumuuttajien kerhotoiminnassa ohjaajana ja kokemukseni perusteella olisin kuvitellut omaisten olevan kiinnostuneempia omaisiaan koskevista asioista.

Tapahtuneesta voi vetää johtopäätöksen, että omaiset saavat riittävästi informaatiota ja ovat tyytyväisiä palveluun. Omankielinen ohjaus on riittävä ja osastotoiminnat ovat tiedossa eikä niitä tarvitse enempää avata.

Vertaistuki ja omaisten osallistuminen on kuitenkin toivottavaa varsinkin nyt vanhuspalveluiden ollessa suurten muutosten alla. Tulevaisuuden Turussa tulemme todennäköisesti näkemään vanhuspalveluissa enemmän tuettua palveluasumista, pitkäaikaissairaanhoidon asemesta. Ikääntyviä maahanmuuttajia tulee olemaan palveluiden piirissä yhä enenevässä määrin.

5.6 Tietoa omaisille -kirjasen käyttöönotto ja palaute

Alkuperin tarkoituksenani oli esitellä ”Tietoa omaisille” – kirjanen (liite 3) osastokokouksien yhteydessä työntekijöille. Päädyin kuitenkin lähettämään kirjasen osastonhoitajille sähköpostitse saatteenaan toivomus tutustua siihen ja saattaa se henkilökunnalle tietoon ja mahdollisesti ottaa käyttöön. Toivoin heiltä myös palautetta työstäni, erityisesti siitä, kokeeko henkilökunta työni olevan hyödyksi ja avuksi osastolla?

Oulun kaupungissa on tehty perehdytysopas maahanmuuttajapalveluihin opas joka on ajassa elävä kokonaisuus. Tätä perehdytysopasta kuljetetaan eteenpäin sekä paperisena että sähköisenä versiona. Sähköiseen versioon on mahdollisuus liittää linkkejä. (Lundgvist 2012, 59.) Tämän kaltaiseen oppaaseen on Kurjenmäkikodeissa vielä pitkä matka. Toivon samankaltaisen prosessin saavana alkunsa myös Turun kaupungin Vanhuskeskuksissa ja Kurjenmäkikodeissa.

Kirjasen käännettämiseksi kysyin ulkomaalaistoimistosta kääntämisapua. Tiedusteluuni ei vastattu. Lähestyin myös erästä aktiivisesti Suomi – Venäjä seurassa toimivaa henkilöä sähköpostitse, mutten saanut vastausta tiedusteluuni

kääntää kirjasta. Osastoilla työskentelee venäjänkielen taitoista henkilökuntaa, ja näin ollen jätänkin kirjasen käännöstyön osastojen omaksi huoleksi.

Olen saanut positiivista palautetta aiheeni ajankohtaisuudesta. Myös kaikille Kurjenmäkikotien osastoille tuleva yhtenäinen ohjekirjanen on otettu positiivisesti vastaan. Haastattelin suullisesti kolmea yksikön esimiestä jotka olivat saaneet sähköpostiinsa kirjaseni. Ulkoasua keuhuttiin ja idea yhtenäisestä ”tietoa omaisille” kirjasesta oli kaikkien mielestä hyvä. Mahdollisuus kirjasen muokkaamiseen ja käännökseen otettiin myös esille.

6 ARVIOINTI JA POHDINTA

Reflektoidessani toiminnan sisältöä ja sen mielekkyyttä huomaan eläneeni epävarmuudessa – olen muuttanut toimintatapojani aina uuden ongelman kohdattessani. Työharjoittelupaikoissani Ulkomaalaistoimistossa ja Vanhuskeskuksessa sain seurata pitkään alalla olleiden ammattilaisten tapaa toimia ja arvioida omaa toimintaansa. Heille on kehittynyt kyky lopettaa jatkuva kyseenalaistaminen ja toimia varmasti niissä tilanteissa, joissa päätöksiä on tehtävä nopeasti. Kokenut ja taitava ammattilainen toimii intuitiivisesti, ikään kuin automaattisesti löytäen oikeat ratkaisut ongelmiin. (Raunio 2004, 126–127.)

Työni oli jonkinlainen pilotti. Sen tarkoitus oli saada huomiota maahan ja paluumuuttajataustaisten asukkaiden tilanteisiin laitoshoidossa. Koin etten saanut kehittämistyölleni juurikaan vastakaikua. Yksin työskennellessäni ideat jäivät suunnitteluasteelle. Uhat joita ennakoin työni alkuvaiheessa toteutuivat. Osastoilla tapahtuneet muutokset ja kiire, sekä yleinen vanhuspalveluihin kohdistuva paine sai myös oman roolinsa ja intensiteetti työn tekemiseen latistui. Työn luonteeseen olisi sopinut parityöskentely, jolloin myös itse kirjaseen sisältöön olisi tullut useampi näkökulma. Toivoisin työni jatkuvan, jotta vanhuskeskuksiin saataisiin toimivia erikielisiä oppaita.

Olen nostanut työssäni esiin useita teemoja kuten maahanmuuttajuus, ikääntyminen, vanhuspalvelut ja asiakkaan kohtaaminen. Näiden teemojen pohtiminen sosionomin näkökulmasta on kuljettanut ajatuksiani yhteiskunnassa laajemmin tapahtuviin muutoksiin. Miten ylläpidämme tulevaisuudessa hyvinvointiyhteiskuntaa, jossa ikäihmisiä on koko ajan enemmän?

lääkkäät maahanmuuttajat vanhuspalveluiden asiakkaina on aihe, jota ei ole juuri tutkittu. Toki on selvää, että maahanmuuttajiin soveltuvat samat eettiset ohjeet kuin kantasuomalaisiin, mutta asian esiin nostaminen ja siitä käytävän arvokeskustelun joudumme tulevaisuudessa käymään. Taustaltaan ei-suomalainen, usein heikosti kieltä ymmärtävä tai täysin luku- ja kirjoitustaidoton vanhus tai hänen omaisensa jää helposti ulkopuoliseksi ja tieto ei häntä tavoita. Puolueet-

tomuutta peräänkuulutetaan nykyisessä sosiaali- ja terveystyössä. Miten se onnistuu, vapautuuko ihminen mielikuvistaan tai tunteistaan esimerkiksi työskennellessään vanhustenhuollossa? Omien elämäntarinoiden vaikutukset voivat nousta esiin tiedostaen tai tiedostamatta. Työntekijän arvomaailma saattaa mennä ammatillisuuden edelle, eikä se kuulu erilaisten ihmisten ammatilliseen kohtaamiseen. ”Ai se Varvara haluaa teetä, menköön takaisin Siperiaan tsaijua juomaan” lausahti työntekijä, kun inkeriläisvanhuksen omaiset olivat ilmaisseet äitinsä juovan teetä aamiaisella. Yksi tulevaisuuden vanhustyön haasteista, vanhusten määrän lisääntymisen ohella, tulee olemaan monikulttuurinen yhteiskunta. Tämä on jo näkyvässä elämänkaarensa päättävien ikäihmisten ympärivuorokautisessa hoidossa. Kykenemmekö olemaan vuorovaikutussuhteessa asiakkaiden kanssa, auttaa ja tukea heitä?

Suvaitsevaisuuden tulee olla arvo tämän päivän ja tulevaisuuden vanhuspalveluissa!

LÄHTEET

- Alitolppa-Niitamo, A. 1993. Kun kulttuurit kohtaavat. Kustannusosakeyhtiö Otava. Keuruu
- Forsander, A. Ekholm, E. & Hautaniemi, P. 2001. Monietnisyys, yhteiskunta ja työ. 2 painos. Palmenia kustannus, Helsinki
- Heikkilä, E. Manon, D. Gomez, E. McLaughlin & Reubsaet, H. 2011. Working Together for better intergration. Saarijärvi offset Oy. Saarijärvi
- Heikkilä, S. Lamppu, V. Majakangas, P. & Raitanen, A. 2000. Ikääntyvän kotoutujan opas Vammalan kirjapaino. Vammala
- Heinojoki-Pellinen, P. 2012. Vanhuspalvelu on tulevaisuuden ala. Motiivi 9/2012, 24
- Ikääntyneille maahanmuuttajille tarvitaan ryhmätoimintaa. Innoelli senior- ohjelma, uutistiedote 1/2008. Saatavilla www.innoellisenior.fi Viitattu 25.10.2012
- Hirsjärvi, S.; Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi
- Kunnat.net 2011. Ulkomaalaisten lukumäärä suomessa. Saatavilla http://www.kunnat.net/fi/tietopankit/tilastot/vaestotietoja/ulkomaalaiset_ja_vieraskieliset/Sivut/default.aspx. Viitattu 14.4.2012
- Hänninen, J. & Riikola, T. 2008. Kuolevan potilaan oireiden hoito. Saatavilla http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=khp00072&p_teos=khp&p_osio=109&p_selaus=. Viitattu 17.04.2012
- Keskinen, S. Rastas, A & Tuori, S. 2009. En ole rasisti, mutta... Vastapaino, Tampere
- Kivelä, S-L & Vaapio, S. 2011. Vanhana tänään. Tallinna Raamatutrukikoda, Eesti
- Kyngäs, H. 2007. Ohjaaminen hoitotyössä. WSOY, Helsinki
- Lindqvist, M. 2002. Hyvä, paha ja pyhä. Otavan Kirjapaino Oy, Keuruu
- Lundkvist, K. 2012. kulttuuritietoisia työkäytäntöjä kehittämässä. Turun Yliopisto. Koulutus- ja kehittämiskeskus Brahea
- Moisala, H. 2008. Ikääntyvät maahanmuuttajat vanhustyön tulevaisuuden haasteena Suomessa. Pro gradu-tutkielma, sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön laitos, Tampereen Yliopisto, Helsinki
- OK- Opintokeskus.2012 Fokusryhmä. Saatavilla. <http://ok-opintokeskus.fi/fokusryhm%C3%A4>. Viitattu 17.9.2012
- Pupita-Mattila, K. 2008. Arvostava kohtaaminen arjessa auttamistyössä ja työyhteisössä. 2. painos. PS- kustannus, Jyväskylä
- Päivärinta, E. & Haverinen, R. 2002. Ikäihmisten hoito- ja palvelusuunnitelma. Opas työntekijöille ja palveluista vastaaville. Suomen kuntaliitto. Saatavilla www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/soster/sosiaalipalvelut/ikaantyneet/hoito-palvelusuunnitelma/Sivut/default.aspx Viitattu 20.8. 2012
- Raunio, K. 2004. Olennainen sosiaalityössä. Tammer-Paino Oy, Tampere
- Ruuhonen, R. 2005. Iäkkäiden maahanmuuttajien kokonaistilanteeseen liittyvä kartoitus. Turun kaupunki. Saatavilla <http://www.turku.fi/Public/default.aspx?contentid=8545> Viitattu 20.8.2012

Räsänen, R. 2011. Ikääntyneiden asiakkaiden elämänlaatu. Juvenes Print, Tampere

Räty, M. 2002. Maahanmuuttaja asiakkaana. Tammer-Paino Oy, Tampere

Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Juvenes Print, Tampere

Turun kaupunki. 2012. Maahanmuuttajat terveys. Saatavilla.

<http://www.turku.fi/Public/default.aspx?nodeid=4892>. Viitattu 23. 08. 2012

Turun kaupunki. 2012 Ympäri vuorokautinen hoito. Saatavilla

<http://www.turku.fi/Public/Default.aspx?nodeid=14666&culture=fi-FI&contentlan=1>. Viitattu 14.8.2012

Turun Sanomat 2012. Maahanmuuttajia jo kahdeksan prosenttia. Turun Sanomat 27.10 2012

Valvira. 2012. sosiaalihoito ja vanhustenhoito. Saatavilla

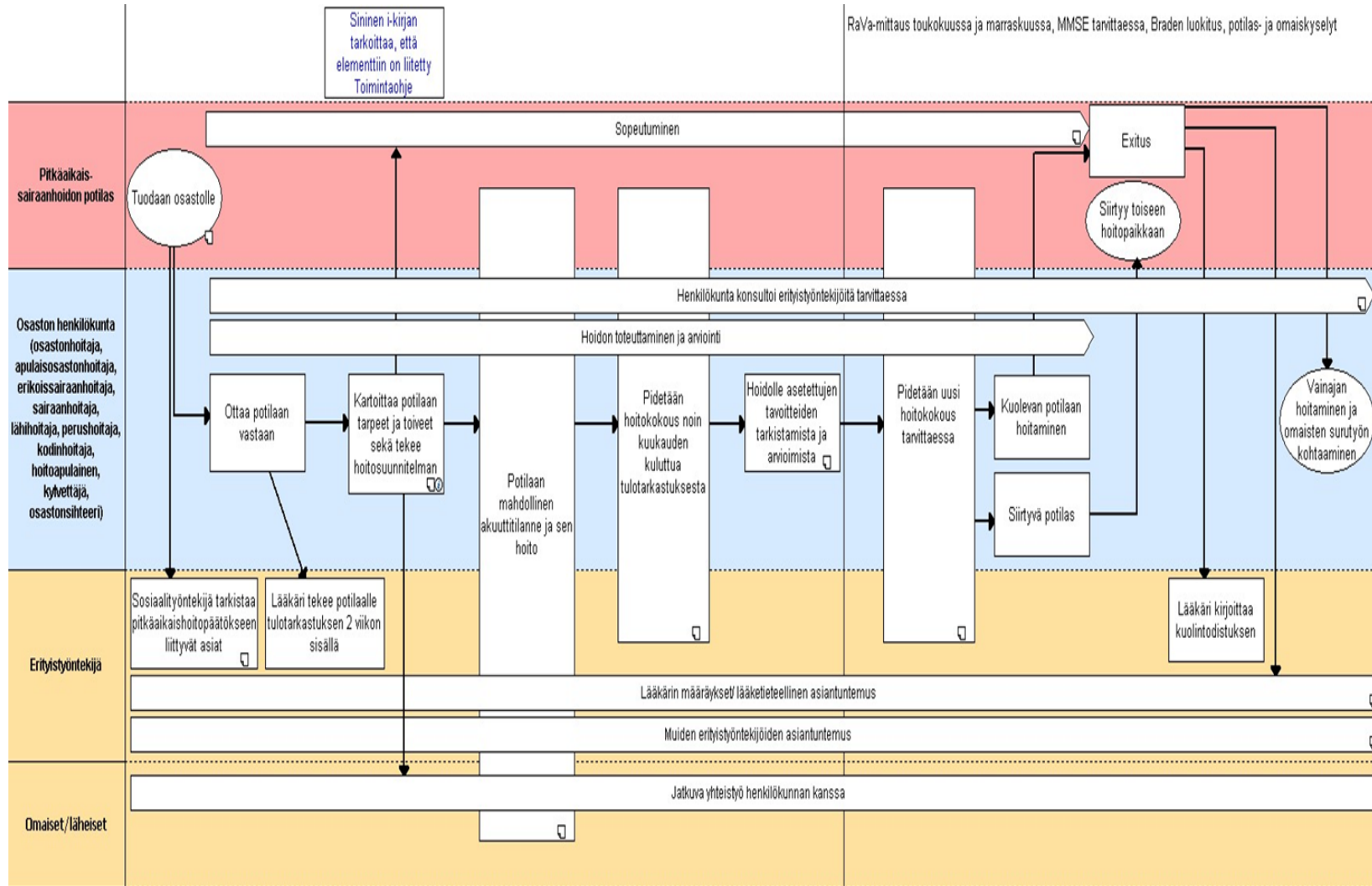
http://www.valvira.fi/ohjaus_ja_valvonta/sosiaalihoito/vanhustenhoito. Viitattu 26.10.2012

Vartia, M. 2007. Monikulttuurisuus työn arjessa. Tammer-paino, Tampere

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Tammi, Helsinki

.

Liite 1. Pitkäaikaissairaanhoidon kaavio

Liite 2. Kutsu omaisten iltaan

Kutsu!

Olen lähihoitaja ja sosionomiopiskelija ja teen opinnäytetyönäni oppaan maahan- ja paluumuuttajille Turun Kurjenmäkikotien palveluista.

Toivotan teidät tervetulleiksi keskustelutilaisuuteen, missä voitte vapaasti kertoa toiveistanne ja kokemuksistanne omaisianne koskevasta hoidosta ja huolenpidosta.

Tilaisuus järjestetään Kurjenmäkikoti 1,
(Kurjenmäenkatu 4, Turku, rakennus 41)
neuvotteluhuoneessa maanantaina 29.10.2012 kello 17.00.

Myös muut omaiset ovat tervetulleita.

Ystävällisesti tervetuloa

Laura Hellevaara

Kysely omaisille, Omaisten iltana 29.10, Paikka Kurjenmäkikoti 1 luentosali.

Liite 3. Tietoa omaisille

TIETOA OMAISILLE

KURJENMÄKIKODIT

Kurjenmäkikodit sijoittuvat Vanhuskeskus 2 palvelukonaisuuteen. Kurjenmäkikoteihin kuuluu kaksi rakennusta ja neljä osastoa. Ne ovat ympärivuorokautisen hoidon pitkäaikaissairaanhoidon osastoja.

Osastoilla työskentelee lääkäri, sairaanhoitajia, lähihoitajia, sosiaaliohjaaja, toimistotyöntekijöitä, laitosapulaisia sekä huoltohenkilökuntaa.

Osastolla huolehditaan asukkaan perushoidosta johon kuuluu lääkehoito, ruokailu, pesu ja puhtaus sekä tarvittavat vaipat ja muut tarvikkeet.

Osaston koulutetun henkilökunnan puoleen voitte kääntyä, kun tulee kysyttävää. Tarvittaessa hoitajat ovat yhteydessä osaston lääkäriin.

Henkilökunta ottaa huomioon toivomuksenne omaisenne uskuntoon, kulttuuriin ja tapoihin sekä ruokavalioon liittyvissä asioissa kunnioitten omaa kulttuuria.

Sosiaaliohjaaja neuvoo ja auttaa kaikissa sosiaalityöhön liittyvissä asioissa ja ongelmissa, sekä neuvoo vanhuspalveluissa ja sosiaaliturvaetuksissa.

OSASTON PÄIVÄJÄRJESTYS

Aamulla kun asukkaat heräävät, hoitajat lähtevät pesemään ja suihkuttamaan potilaita. Lääkkeet annostellaan ja jaetaan sekä huolehditaan, että jokainen ottaa lääkkeensä. Aamiainen tarjoillaan ja hoitajat syöttävät apua tarvitsevat asukkaat.

Aamiaisen jälkeen kuunnellaan musiikkia, katsellaan televisiota tai levätään. Lounas jaetaan, syödään tai avustetaan ruokailussa niitä jotka apua tarvitsevat, jonka jälkeen osastolla saattaa olla viriketoimintaa tai muuta ohjelmaa. Omaiset ovat tervetulleita osallistumaan kaikkien osastolla järjestettävään toimintaan ja avustamaan ruokailuissa.

Lounaan jälkeen huolehditaan hygieniasta ja seurustellaan tai levätään.

Päivällinen tarjoillaan. Illan tullen osasto rauhoittuu ja iltatoimet voivat alkaa. Iltalääkkeiden jaon jälkeen jaetaan ja iltapala, jonka jälkeen asukkaat avustetaan yöunille.

7.15	AAMUHOIDOT ALKAVAT
8.00	AAMUPALA
9.15	HOIDOT JATKUVAT
11.00	VIERAILUAIKA ALKAA
12.00	LOUNAS
16.30	PÄIVÄLLINEN
18.00	ILTAHOIDOT ALKAVAT
19.00	VIERAILUAIKA PÄÄTTY
20.00	ILTAPALA

Pitkäaikaissairaanhoito on ihmisen loppuelämän laadun säilyttämistä. Pitkäaikaissairaanhoidon päätöksen tekee aina osaston ylilääkäri. Pitkäaikaissairaanhoidossa hoidetaan monisairaita potilaita. Hoitoon sisältyy perus- ja sairaanhoito. Asiakas tulee pitkäaikaissairaanhoitoon silloin, kun hoito kotona tai vanhainkodissa ei ole enää mahdollista.

Palliativinen hoito tarkoittaa parantumattomasti sairaan aktiivista kokonaisvaltaista hoitoa siinä vaiheessa, kun parantavan hoidon mahdollisuuksia ei enää ole. Palliativisen hoidon päämääränä on kuolevan ja hänen läheistensä mahdollisimman hyvä elämänlaatu muistaen, että kuolema on elämään kuuluva normaali tapahtuma.

Saattohoito on oireenmukaista hoitoa, jossa taataan asiakkaalle mahdollisimman arvokas ja inhimillinen kuolema. Hoidon tarkoituksena on helpottaa kuolevan potilaan oloa. Hoitoon sisältyy erityisesti potilaan kivunhoito, hoiva ja huolenpito. Omaisten tukeminen on tärkeä osa saattohoitoa.

PUHELINNUMEROITA OSASTOILLE

KURJENMÄKIKOTI 1 YLÄKERTA

YKSIKÖN ESIMIES044 907 3658

KANSLIA02 266 2785

KURJENMÄKIKOTI 1 ALAKERTA

YKSIKÖN ESIMIES040 183 5401

KANSLIA02 266 2783

KURJENMÄKIKOTI 2 YLÄKERTA

YKSIKÖN ESIMIES050 577 1893

KANSLIA02 266 1090

KURJENMÄKIKOTI 2 ALAKERTA

YKSIKÖN ESIMIES044 907 3660

KANSLIA.....02 266 1088

SOSIAALIOHJAAJA.....050 518 5367

SAIRAALAPASTORI02 266 2405

**LÄÄKÄRIIN SAA YHTEYTTÄ HOITOHENKILÖKUN-
NAN KAUTTA**

Käsien pesu ja desinfiointi

Annostele pesuneste kostutettuihin käsiin, pese kädet huolellisesti juoksevan veden alla 15–30 sekuntia, huuhtele vedellä ja kuivaa kertakäyttöisellä paperipyyhkeellä. Sulje hana paperipyyhkeellä.

Jos käsissä ei ole näkyvää likaa eikä vettä ole käytettävissä, käsien desinfiointi riittää. Annostele kaksi painallusta eli 3–5 ml desinfioivaa huuhdetta kuiviin käsiin. Hiero käsiä huolellisesti 30 sekuntia tai niin kauan, että kädet ovat kuivat.

1.
Hiero sormenpäät toisen
käden kämmettä vasten.

4.
Hiero sormien välit
käden selkäpuolelta.

2.
Hiero kämmeniä
vastakkain.

5.
Hiero molemmat
peukalot erikseen.

3.
Hiero sormia lomittain
vastatusten.

6.
Hiero sormia
koukistettuina
vastakkain.

www.farmos.fi

Farmos

Puhtaus on meille iso asia.

YHDISTYKSIÄ MAAHANMUUTTAJIEN EDUNVALVOJINA

DaisyLadies ry

Uudenmaankatu 1, 20500 Turku

Avoinna ma-to kello 9–15, pe 9–13

Puh. 244 1228, 050 555 8781, 046 547 0419

www.daisyladies.org

Daisy Eläkeläiset ry toimii ikääntyvien maahanmuuttajien äänitorvena ja haluaa kehittää heitä koskevia asioita eteenpäin suomalaisessa yhteiskunnassa.

Poiju – vanhusten tuki- ja kohtaamispaikka

Humalistonkatu 7b, 20100 Turku

Puh. 262 5669

Avoinna ma-ke ja pe klo 10–15, torstaisin klo 10–18 (kahvio 10–15)

Poijussa on neuvontapalvelupiste, joka tukee ja ohjaa vanhuksia ja omaisia kotona selviytymisessä. Meiltä voit kysyä mieltäsi askarruttavista asioista, kuten asumisesta, kotiin saatavista palveluista, etuuksista sekä virkistys- ja harrastustoiminnasta.

Ulkomaalaistoimisto, kotouttamispalvelut

Rauhankatu 14 b C, 20100 Turku

puh. 262 6696, 0500 817 317

Avoinna ma-pe klo 9–16, puhelinaika ma-pe klo 9–10

paivi.talvinen@turku.fi

Ulkomaalaistoimisto järjestää ja koordinoi kotoutumispalveluja yhdessä muiden hallintokuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa ja tarjoaa ohjausta ja neuvontaa.

OMIA MUISTIINPANOJA

Liite 4

- Esittelin ideani Hanna Kesäselle, Virve Kultasella ja Marita Aaltoselle palaverissa keväällä 2012.
- Ideani vastaanotettiin avoimin mielin. Maritalla oli toive, että eri kulttuureista tulisi tietoja oppaaseen mutta koin sen liian laaja-alaiseksi. Minulla oli mielessä palveluopas joka auttaisi maahanmuuttaja omaisten suhtautumista suomalaiseen terveydenhuoltoon pitkäaikaissairaanhoidon vaiheessa. Omaisten epäilyksiä voi kohdistua hoitoon pelätään, ettei asiakas saava riittävää määrää ravintoa tai perushoitoa. Pesut ja vaipanvaihdot sekä lääkehoito kuuluvat automaattisesti palveluihin. Kenenkään ei tarvitse tuoda osastoille ruokaa, vaippoja lääkkeitä.
- Perusidea on laatia palveluopas vanhuskeskus 2 maahanmuuttajia silmällä pitäen
- Tarkoitus helpottaa kanssakäymistä asiakkaiden työntekijöiden ja omaisten välillä.
- Kiinnostavaa on myös se miten teoria ja käytäntö oikeassa elämässä kohtaavat, miten saan oppaani ”myytyä” osastolle niin että se tulee käyttöön?

Prosessin kuvausta 20.8.2012

Suunnitelmani on hyväksytty. Hankin vielä lisää teoriaa työni pohjaksi ja varsinaisen oppaan tekoon ohjeita. Nyt käytännön vuoro ja varsinaisen oppaan rakennustyö voi alkaa. Se vaatii tapaamiset sovittuna aikana.

- ensimmäinen vaihe ohjausryhmä muistiinpanot palaverista,
- toinen vaihe, omaisten haastattelut,
- kolmasvaihe oppaan kokoaminen.
- työharjoittelupaikasta sopiminen Tuija Lindman sosiaaliohjaaja vanhuskeskus 2, Ulkomaalaistoimisto
- oppaan esittely ja käyttöön ottaminen

sähköpostia ulkomaalaistoimistoon ; -D. 21.8.2012

22.8.2012 Minulla oli tapaaminen ja harjoittelusta sopiminen, erityissosiaalityöntekijä Päivi Talvisen kanssa, Ulkomaalaistoimistossa Rauhankadulla. Aloitan syyskuun 12. Ja pääsen heti ryhmiin sekä Varissuolle että Ruusukortteliin, jossa kokoontuu toiminnallisia ryhmiä maahanmuuttajavanhuksille. Toivon saavani informaatiota ja uusia ajatuksia työni teoriaosuuteen.

Yksikön esimiehen kannustava viesti

Hei!

Todella hyvä, tätä todella tarvitaan, laita toteutumaan suunnitelmiesi mukaan. Työsi huokuu jo nyt sitä sinua itseäsi, inhimillistä, arvostavaa ihmisten kohtaamista. Äärettömän tärkeä asia saada tällainen opas, yhdessä asiakas- ja omaislähtöisesti rakennettu. Myös meille hoitajille, ainakin itsellä ja uskon, että muillakaan ei ole lähes tarpeeksi tietoisuutta eri kulttuuritaustoista tulevien potilaiden ja omaisten toiveista, tavoista ym. eikä aina yhteistä kieltä, joten painettu tieto aina hyväksi lisänä. Joillakin hoitajilla lisäksi vielä juurtuneet asenteet, joista olemme puhuneet ja jotka tulee saada kitkettyä pois. ammatillisuus ja vanhusta arvostava kohtaaminen tulee toteutua kaikille! Mieleeni tuli aiheeseen liittyvää, vaikka ei välttämättä nyt, mutta mahdollisesti joskus toteuttavaa mm Elämänkaarilomakkeen käyttö/ muokkaus maahanmuuttotaustaisille sopivaksi? Vapaaehtoisista tuli mieleen mahdollisuudesta maahanmuuttajataustaisesta sairaalaystävätoiminnasta. tästä on tainnut joskus olla puhettakin. Tämä voisi poikia palveluoppaan myös muille omaisille, jonka voisi toteuttaa samalla taval-

la asiakas/ omaislähtöisesti. Olen mielelläni mukana kaikella mahdollisella tavalla, äläkä anna "kiireittäni" estää olemaan yhteydessä ym. Huomenna vaan osuu siihen iltapäivään kaksi palaveria klo 13-15.30. Olemme luentosalissa, jos haluat hetkeksi käydä vinkkaamassa mut pois sieltä. Mielelläni olisin ollut mukana sinun ja Tuijan kanssa keskustelemassa asiasta, mutta sitten seuraavalla kerralla. terv. Marita

Palaveri oppaan kokoamiseksi sovittu 20.9 2012 klo 11.20

Kurjenmäkikoti 1 yk

Sähköpostia sosiaaliohjaajalle

Moi Tuija!

Laitoin Hanna Kesäselle heti torstaina tällaisen viestin Harmittaa kun asia ei etene ja en tiedä mitä seuraavaksi teen. Oisko sulla ehdotuksia? Nyt oon kotona kipeenä mut mielessä pörrää tämä opinnäytetyö ja sen toiminnallinen toteuttaminen. T Laura

Hei Hanna Kesänen!

Olen sosionomi-opiskelija Laura Hellevaara Turun Amk:sta.

Meillä oli keväällä puhetta että tekisin oppaan maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden omaisille Kurjenmäkikotieihin.

Työni on edennyt siihen vaiheeseen että suunnitelmissa on toteuttaa ainakin yksi omaisten ilta ja sen järjestämiseen tarvitsen sinulta luvan käyttää yhteystietoja lähinnä kutsujen lähettämiseen. Opinkäytetyön toimeksiantosopimuskin on vielä tekemättä teenkö sen sinun kansasi?

Ystävällisin terveisin Laura Hellevaara

Seit: Thursday, September 20, 2012 1:14 hanna.kesanen@turku.fi

Laura M. Hellevaara

Sent: Sunday, October 21, 2012 11:56 AM

To: hanna.kesanen@turku.fi

Hei !

Tässä tämänhetkinen työni.

Liitteenä on myös "ohjeita omaisille" malliversio, sekä kutsu omaisteniltaan.

Terveisin: Laura Hellevaara

Sent:Thursday, October 18, 2012 10:13 AM

To:

hanna.kesanen@turku.fi

tiedustelu mahdollisesta käänöksestä

Hei Niilo en tiedä muistatko minua mutta ollaan törmätty joskus Apteekissa, Suomi- Venäjä seurassa, kirjastossa ym. Jaana Helin antoi vinkin venäjänkielen taidoistasi, kun tarvitsisin kääntäjää pikku kirjalle jonka olen tehnyt vanhuspalveluihin. Jos kiinnostaa niin voin

lähettää sen sinulle vaikka sp:hen käännös korvaus olisi 40e ja Terveisin Laura Hellevaara

Vastaus

13:52

Niilo Suojama

Hei, Laura! Mulla ei ole koneessa kyrillisiä kirjaimia. Su-ve käännökset ovat melko haastavia. Olen tehnyt sellaisiakin käännöksiä, mutta yksin en niihin ole uskaltanut. Pitkäaikainen venäjänopettajani on autellut.

14:16

Laura Hellevaara

Kiitos kun vastasit, todennäköisesti saan sen kirjasen käännettyä. Tai kaupunki voi siihen ottaa kantaa.

Hei Hanna Kesänen!

Olisiko sinulla aikaa tavata minua vaikka viikolla 43 tiistaina tai keskiviikkona, opinnäytetyön ja omaistenillan järjestämiseen liittyvissä asioissa.

Ystävällisin terveisin, Laura Hellevaara, sosionomiopiskelija TurkuAmk

Laura M. Hellevaara

Sent: Friday, October 19, 2012 12:11 PM

To:

emma.redjepi@turku.fi

Moi Emma ja kiitos yhteystiedoista!

Ajattelin että omaistenilta pidetään maanantaina 29.10 iltapäivällä kello 17.00

KK1yk:n alakerran neuvotteluhuoneessa, olisikohan joku hoitajista kiinnostunut tulemaan minulle avuksi.

Laura M. Hellevaara Sent: Monday, October 29, 2012 9:10 AM

Kysely kirjasen kääntämisestä KoTO- tiimistä. En saanut vastausta viestiin.

To: paivi.talvinen@turku.fi

Attachments:

Hei Päivi!

Tuli mieleen kun tätä opastani väsään ja mietin sen käännöstä, teidänkin firma.

Olisikohan jollakulla venäjänkielen taitoisella aikaa paneutua hetkeksi ja kääntää teksti venäjäksi?

Terveisin Laura Hellevaara